

Metodika vedení třídnických hodin a práce s třídním kolektivem

Bc. Eliška Tenková

Co jsou třídnické hodiny a proč je dělat?

- ▶ Nástroj, který využíváme při práci s třídním kolektivem
 - I. Vytvoření bezpečného prostředí
 - II. Prostor pro sdělování potřeb, problémů...
 - III. Utváření zdravých vztahů v kolektivu
 - IV. Řešení aktuálních situací
 - V. Poznávání žáků mimo vyučovací hodinu

Co nabízí třídnické hodiny?

- Možnost pravidelné práce se vztahy uvnitř kolektivu
- Podpora vývoje zdravého klima třídy
- Osobnostní rozvoj žáků
- Možnost řešení aktuálních situací
- Vedení žáků k dovednostem formulace vlastních potřeb, názorů a vědomí toho, že mohou ovlivňovat své okolí
- Možnost vedení žáků k samostatnosti během řešení problémů
- Prevence sociálně patologických jevů - třídní učitel je nejlepší preventista své třídy

Strategie vedení třídnických hodin

- Pravidelnost (zahajujeme nebo zakončujeme období - týden)
- Návaznost témat
- Plánování (několik třídnických hodin dopředu)
- Vhodně zvolená forma, metody - musí nás to bavit

Role třídního učitele

Partner

- Nehodnotí názory žáků
- Vytváří prostor pro vyjádření každého žáka
- Nenutí (nevím je v pořádku)
- Motivuje, podporuje - dodává odvahu

Moderátor

- Nepředkládá vlastní názor a řešení
- Používá vedení pomocí otázek
- Koriguje průběh

Struktura třídnických hodin

- Vytyčení cíle (hlubší seznámení v rámci kolektivu)
- Seznámení žáků s obsahem dané TH
- Dobře zvolená metoda (seznamovací aktivita)
- Monitoring momentální atmosféry
- Správně vedená reflexe aktivity (např. formou debaty - co jste se dnes dozvěděli o spolužácích nového, co už jste věděli, co vás zaujalo apod.)
- Reagovat na vzniklé situace
- Motivace na další setkání (participace žáků - jaké jsou vaše potřeby)
- Zmapování potřeb žáků

Základní pilíře třídnických hodin

- Pravidla
- Komunitní kruh
- Diskrétnost

Pravidla třídního kolektivu

- Zřetelná
- Konstruktivní
- Přesná
- Všichni je chápou
- Všichni s nimi souhlasí
- Průběžná reflexe pravidel
- Vedení k odpovědnosti žáků při porušení pravidel
- Tvořená atraktivní metodou

Komunitní kruh jako součást třídnických hodin

- Proč je vhodné použít komunitní kruh (všichni jsou si rovni, všichni na sebe vidí, je intimnější)
- Jasná pravidla komunitního kruhu - *právo mluvit, právo zdržet se, vzájemná úcta, nevynášet*
- Úskalí KK - *dozvíme se závažné informace, objeví se nežádoucí chování, mluví příliš dlouho, málo času, odmítání/zesměšňování komunitního kruhu, opakují to, co řekl žák před nimi*

Možná rizika třídnických hodin

- Nízká aktivita dětí, nezájem, neochota spolupracovat
- Negativní reakce v rámci kolektivu, útočí na spolužáka
- Žáci začnou probírat nepřítomného spolužáka
- Zadaná aktivita se nezdaří
- Zdlouhavá reflexe
- Stane se něco, co jsme nečekali/na co jsme nebyli připraveni

Aktivity do třídnických hodin

- Seznamovačky
- Ledolamky
- Problem-solving aktivity
- Aktivity na zlepšení kooperace
- Sebepoznávky

Literatura

- J. Hrkal, R. Hanuš (1994). Zlatý fond Her. Portál. Praha
- Z. Šimanovsky (2002). Hry pro zvládnutí agresivity a neklidu. Portál. Praha
- Z. Šimanovský, B. Šimanovská (2005). Hry pro zdravý rozvoj osobnosti. Prevence problému s agresivitou, pasivitou a závislostí. Portál. Praha
- M. Valenta (2001). Dramaterapie. Portál Praha
- www.hranostaj.cz